

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Техніка усного мовлення»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Спеціальність «журналістика»

Освітня програма 061 «журналістика»

Рік навчання 1, семестр 1

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова викладання українська

Народна артистка України, проф. Цимбал Т.В.

tvtsymbal@gmail.com

0503520788

Лектор курсу

Контактна інформація

лектора (e-mail)

Сторінка курсу veLearn

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс розрахований на поліпшення загального рівня мовленнєвої культури і техніки усного мовлення майбутніх журналістів на основі роботи із текстом, спираючись на лінгвістичні знання, здобуті у процесі вивчення предметів мовознавчого циклу. Засвоєння сукупності практичних навичок з дихання, артикуляції, дикції, постановки та розвитку діапазону голосу. Оволодіння технікою усного мовлення, набуття правильного фонаційного дихання, постановка голосу, навичок логічного аналізу та інтонування текстів, що зумовлює виразність мовлення майбутнього журналіста.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати основні поняття техніки усного мовлення: дихання, голос, дикція, орфоепія; методику володіння мовленнєвим диханням, дикцією, голосом, літературною вимовою; знати і застосовувати на практиці закони логічного аналізу складних текстів, а також вміти володіти диханням, голосом; користуватися різними властивостями голосу, його звучністю, злетністю. Чітко і ясно доносити зміст повідомлення — володіти комплексом навичок для здійснення творчого процесу відтворення наперед заданої літературної основи (тексту) в живій усній мові.

Мета дисципліни. Підвищити загальний рівень мовленнєвої культури і техніки усного мовлення майбутніх журналістів на основі роботи із текстом, опираючись на лінгвістичні знання, здобуті у процесі вивчення предметів мовознавчого циклу. Засвоїти сукупність практичних навичок з дихання, артикуляції, дикції, постановки та розвитку голосу.

Завдання: оволодіння технікою усного мовлення, набуття правильного фонаційного дихання, постановка голосу, навичок логічного аналізу та інтонування текстів, що зумовлює виразність мовлення майбутнього журналіста.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати: основні поняття техніки усного мовлення: дихання, голос, дикція, орфоепія; методику володіння мовленнєвим диханням, дикцією, голосом, літературною вимовою; закони логічного аналізу складних текстів.

Вміти: володіти диханням, голосом; користуватися різними властивостями голосу, його звучністю, злетністю. Чітко і ясно доносити зміст повідомлення — володіти комплексом навичок для здійснення творчого процесу, відтворення наперед заданої літературної основи (тексту) в живій усній мові.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально- комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 3. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 4. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 5. Здатність використовувати іноземні мови у популяризації своєї дослідницької та/або інноваційної роботи.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність планувати час та управляти ним.

ЗК 8. Вміння виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з соціальних комунікацій, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень в інноваційній діяльності та/або дослідницькій роботі.

ФК 2. Здатність критично осмислювати проблеми у професійній діяльності чи дослідницькій роботі на межі предметних галузей.

ФК 3. Здатність виконувати складні завдання і вирішувати складні проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної чи недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ФК 4. Здатність проводити дослідницьку та/або інноваційну діяльність у галузі соціальних комунікацій.

ФК 5. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК 6. Здатність приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах дослідницької та/або інноваційної роботи, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ФК 7. Здатність показувати свою відповідальність за розвиток професійного знання і практик та давати оцінку стратегічному розвитку команди.

ФК 8. Здатність до планування подальшого автономного та самостійного навчання у сфері дослідницької та/або інноваційної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01 Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань

ПР02 Виконувати пошук, аналіз, редагування інформації з різних джерел

ПР03 Застосовувати знання із сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного ефірного продукту

ПР04 Оцінювати свій інформаційний продукт, створений самостійно або з колегами, та давати оцінку чужому інформаційному продукту

ПР05 Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПР06 Планувати свою діяльність та діяльність творчо-виробничого колективу з урахуванням творчої мети, матеріально-технічного забезпечення та передбачуваних ризиків

ПР07 Координувати виконання особистого завдання з завданнями колег

ПР08 Виокремлювати у інформаційному потоці факти, події явища, про які бракує знань і знаходити способи та джерела здобування тих знань

ПР09 Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей, професійних досягнень

- ПР10 Працювати на спільний результат розумючи обов'язки та відповідальності всіх членів творчо-виробничого колективу
- ПР11 Планувати свою роботу та співпрацю з колегами спрямовану на створення інформаційного ефірного медіапродукту.
- ПР12 Застосовувати логічні та психологічні аспекти ефірного виступу в кадрі та біля мікрофону
- ПР13 Володіти методами викладу новини та верстати інформаційний випуск новин
- ПР14 Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт, зважаючи на положення та методи соціальнокомунікативних наук
- ПР15 Створювати грамотний інформаційний ефірний медіапродукт з урахуванням інтересів аудиторії та каналу розповсюдження.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практич ні, семінар ські)	Результати навчання	Завдання	Оціню вання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Комунікативні ознаки мовлення. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії.	1/4	Знати основні комунікативні ознаки мовлення.	Написання конспектів, тестів, виконання самостійної роботи, підготовка до практичного заняття.	2
Тема 2. Дихання, його типи і різновиди.	1/2	Знати відмінності типів дихання та використовувати набуті вміння та навички фонаційного дихання.	Виконання самостійної роботи, підготовка практичних завдань.	3
Тема 3. Голос людини, його природа та властивості. Робота над голосом.	1/2	Оволодіння технікою голосотворення, розширення діапазону голосу і набуття його тембрального забарвлення.	Виконання вправ з постановки і розвитку голосу.	3
Тема 4. Дикція як складник техніки усного мовлення	1/2	Поняття дикції, його характеристика. Поняття артикуляції. Наголос. Різновиди наголосу в українській мові. Інтонація як мовне явище на слуховому рівні сприймання. Паузи і темп мовлення як технічні показники виразного мовлення і виразного читання.	Виконання дикційних вправ артикуляційної гімнастики, читання частомовок, змінюючи темп і логічні наголоси.	3
Тема 5. Орфоепія як наука про правильну літературну вимову.	1/2	Поняття «орфоепія». Норми орфоепії української літературної мови. Вимова в українській літературній мові та методика оволодіння нею. Вправи на поліпшення вимови звуків.	Виконання вправ на поліпшення вимови звуків.	3

Модуль 2				
<p>Тема 6. Логічний аналіз текстів. Наголоси логічні і психологічні. Паузи логічні і психологічні. Логічна перспектива тексту.</p>	1/2	<p>Логічний аналіз тексту як неодмінна умова майстерності ефірного виступу. Смислові шматки і мовні такти. Паузи логічні і психологічні. Наголоси логічні і психологічні. Закони логічного наголосу. Голосові фігури розділових знаків. Логічна інтонація складних мовних періодів. Логічна перспектива тексту.</p>	<p>Визначення смислових шматків у тесті і мовних тактів у фразі. Визначення логічних та психологічних пауз і наголосів, їх співвідношення. Дотримання логічної перспективи тексту.</p>	3
<p>Тема 7. Невербальні засоби комунікації.</p>	1/2	<p>Невербальна комунікація як поняття. Психологічні настанови. Основні підсистеми невербального спілкування. Просторова підсистема (міжособистісний простір). Оптико-кінестична підсистема: зовнішній вигляд співбесідника; міміка (вирази обличчя); пантоміміка (пози і жести). Позиція і дистанція. Відкрита поза. Візуальний контакт. Тон, темп і гучність голосу. Паузи і мовчання. Рухи тіла.</p>	<p>Поза. Міміка і жестикуляція. Візуальний контакт. Практичні вправи на подання текстового матеріалу з урахуванням психологічних настанов відповідно до особливостей способу комунікації.</p>	3
Всього за семестр				120
Реферат (самостійна робота)				75
Аудиторна робота				45
Екзамен				
Всього за курс				120

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання завдань практичних занять відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати, есе повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення / Н.Д. Бабич — Львів: Світ, 1990. — 280с.
2. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення / Т.Б. Гриценко. — Вінниця: Нова книга, 2003. — 472с.
3. Гуць М.В. Українська мова у професійному спілкуванні: навч. посіб. / М.В. Гуць, І.Г. Олійник, І.П. Ющук. — К.: Міжнародна агенція «BeeZone», 2004. — 336с.

Додаткова

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф.С. Бацевич — К.: Видавничий центр «Академія», 2004. — 344с.
2. Кочан М.І. Токарська А.С. Культура рідної мови: Збірник вправ і завдань. — Львів: Світ, 1996.
3. Культура фахового мовлення: навч. посіб. для студ. ВУЗів / За ред. Н.Д. Бабич. — Чернівці: Книги – ХХІ, 2005. — 572с.
4. Олійник Г.А. Виразне читання Основи теорії / Г.А. Олійник. — К.: Вища школа, 1995. — 453с.

5. Шевчук С.В. Ділове мовлення. Модульний курс: підручник. — К.: Література ЛТД, 2002. — 480с.
6. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: навч. посіб. — К.: Літера ЛТД, 2002. — 480с.
7. Ганич Д.І., Олійник С.І. Словник лінгвістичних термінів. — К.: Вища школа, 1985. — 230с.
8. Гринчишин Д. ті інші. Словник-довідник з культури української мови. — Львів: Фенікс, 1996. — 276с.
9. Культура української мови: Довідник / за ред. В.М. Русанівського. — К.: Либідь, 1990. — 394с.
10. Культура української мови. Довідник / За ред. С.Я. Єрмоленко. — К.: 1989. — 540с.
11. Культура української мови: Довідник / за ред. В.М. Русанівського. — К.: Либідь, 1990. — 211с.
12. Мацько Л. І. , Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови: Підручник. — К.: Вища школа, 2003, — 462с.
13. Орфографічний словник української мови. — К.: Довіра, 1994. — 451с.
14. Основи наукового мовлення: Навч. - метод. Посіб. / Уклад. Т.В. Симоненко. — Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2005 — 80с.
15. Пентиліук М.І. Культура мови і стилїстика. Пробний підручник для гімназій. — К.: Вежа, 1994. — 432с.
16. Словник-довідник з української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. — К.: Знання, 2004. — 367с.
17. Словник іншомовних слів / За ред. О.С. Мельничука. — К.: Головна редакція УРЕ, 1985. — 219с.
18. Словник труднощів української мови / За ред. С.Я. Єрмоленко. — К.: Вища школа, 1989. — 234с.
19. Словник української мови: В 11-и томах. — К., 1971-1981. — 560с.
20. Український правопис. 4-е видання. — К.: Наук. Думка, 1993. 240с.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.litopys.org.ua>.
2. <http://www.mova.info>.
3. <http://www.pereklad.kiev.ua>.
4. <http://www.novamova.com.ua>.